

uden at man kommer i Strid med Danmarks Suverænitet og Uafhængighed. Ganske vist vil det ikke altid kunne opnaas ved Klausuler i selve Traktaten, men det kan opnaas paa mange andre Maader. Det er f. Eks. lige overfor Amerika opnaaet paa den Maade, at man vel ikke fik denne Klausul ind i Traktatens Tekst, men samtidig udvekslede man Noter af dette Indhold, hvorhos Danmark forbeholdt sig Ret til at offentliggøre disse Noter, som altsaa udtalte, at Meningen var, at hver Magt suverænt bedømte, om Undtagsisen i dette Tilfælde var til Stede eller ej. Uden dette anser jeg en Voldgiftstraktat af saa almindeligt Indhold som Artikel 3 for ligefrem skadelig eller farlig for en lille Stat. Det næste Afsnit, Artikel 3 og 4, handler om de Tilfælde, hvor Voldgift er obligatorisk ubetinget, saaledes at man altsaa ikke i det givne Tilfælde kan undslaa sig for at lade Sagen gaa til en Voldgiftsret under Paaskud eller Angivelse af, at Sagen berører Statens Uafhængighed eller Suverænitet.

Det er en Selvfølge, at man paa det Stadium, hvor Voldgiftstanken nu befinder sig, ikke i Almindelighed kan vente at komme synderlig vidt i denne Henseende, navnlig ikke med en Stormagt, men jeg tror, at den højtærede Minister har ganske Ret, naar han yttrede, at vi vistnok i Forhandlingerne med Rusland ere komne saa vidt i saa Henseende, som det overhovedet paa dette Stadium er muligt. Jeg skal tillade mig at oplyse om, at denne Traktat ikke er den første af den Art, Rusland har afsluttet. Den har først afsluttet en Traktat, som i meget ligner denne, med Sverige og Norge, og den Traktat har tjent som Basis for de Forhandlinger, vi have førte med Rusland. Det er altid i saadanne Tilfælde heldigt at komme som Nummer to, thi det er ganske klart, at hvad en mindre Stat har opnaaet af en Stormagt, kan ogsaa en anden lille Stat vente at opnaa, og dernæst kan der blive Spørgsmaal om at faa nogle yderligere Indrømmelser. Disse yderligere Indrømmelser have vi ogsaa faaet, og om end de ikke ere af stor Betydning, kan jeg dog ikke nægte mig den Glæde at gøre opmærksom derpaa. Det er særlig i Artikel 3, hvor der staar, at der er obligatorisk Voldgift med Hensyn til Emner af den civile eller kriminelle Procesmaade. Her er kommet til Udlevering altsaa Spørgsmaal om Udlevering af Personer fra Danmark til Rusland eller omvendt fra Rusland til Danmark. Endvidere er der i

Artikel 3 II. kommet en ganske vigtig Udvidelse frem. I den svensk-russiske Traktat handles der kun om Betaling af Fordringer paa Skadeserstatning, naar man i Principet har vedtaget, at man vil betale. Men i vor Traktat drejer det sig ikke blot om Skadeserstatning, men overhovedet om enhver pekuniær Ydelse. Det høje Ting vil let se, at dette er en ikke ubetydelig og ikke uvæsentlig Udvidelse, thi der kan være Tale om mangfoldig andre Krav mellem Magter end de, som angaa Skadeserstatning. Jeg vil f. Eks. nævne, at i Fald der skulde rejse sig, hvad der mig bekendt ikke er sket, Spørgsmaal om Betalingen for Lodsningen gennem Sundet, vil en saadan Stridighed om Lodspengens Størrelse — de kunne være meget betydelige — ifølge denne Voldgiftstraktat kunne bringes for Voldgiftsret, thi selv om det ikke drejer sig om Skadeserstatning, drejer det sig dog om et pekuniært Spørgsmaal.

En Artikel, som ikke staar i den svensk-russiske Traktat, men i vor, og som jeg for mit Vedkommende sætter megen Pris paa, er Artikel 5. Det er ikke nok, at en lille Stat, saaledes som vi her have gjort, overfor en stor værger vor internationale Ligestilling, men vi maa ogsaa værge vore Domstoles Kompetence. Der er ingen Grund til for Staten, naar dens Domstole ere kompetente og ere af den fortrinlige Beskaffenhed som her til Lands, at tage Sagerne fra dem og lægge dem til en Voldgiftsret, og dette er Rusland ogsaa gaaet ind paa, saa at Reglen, der, som sagt, ikke findes i den svensk-russiske Traktat, er den, at hvis en Russer og en Dansker skulde have en Strid, kan den ikke bringes for Voldgiftsret, men skal afgøres af danske eller russiske Domstole. Ligeledes hvis en Dansk har et Krav paa den russiske Regering, og dette kan paakendes med fuld Myndighed af de russiske Domstole, og omvendt, hvis en Russer skulde have et Krav paa den danske Regering, og dette kan paakendes af de danske Domstole. I disse Tilfælde kan der altsaa ikke finde Voldgift Sted uden i alt Fald efter særlig Overenskomst.

Det gælder for Resten om Voldgiftstraktater som om alle Bestemmelser om Domstole og Proces, at det lykkeligste vilde være, at vi aldrig nogen Sinde fik Brug for dem. Det bedste vilde være, om der aldrig nogen Sinde opkom nogen Stridighed, eller om de Stridigheder, der opkom, bleve ordnede i Mindelighed, og jeg maa sige, at jeg tror heller ikke, at denne Traktat nogen Sinde vil faa nogen stor